

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.

Kiíratás árak: egész évre 180 K, félévre 80 K,
negyedévre 40 K, egy óra 18-30 K. Egyes szám ára 2 K.

Felelős szerkesztő:

ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-azóvetség
hivatalos lapja.

Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy Isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.”

Szemle.

Esti nyolc óra van. Az előbb még hangos utca lassan elcsendesül. A rikongás, a zaj, a bődítő lérmia alább hagy. A korzó öreg legényei is — miután elintézték hangos napi politikájukat — elbucsuva egymástól, lassan elszélednek, ki-ki a maga útjára. Hazafelé megyek. Az egyik utcáron csendesen beszélgetve két szegény asszonyt látok. Mikor észreveszik, hogy figyelem őket, elhallgatnak. Hozzájuk lépek. Beszélgetni kezdek velük. Nem akarnak panaszkodni... De aztán mégis... A panaszos lélek közlékeny... Zavartan körültekint az egyik, nem hallja-e valaki, aki őt nem tudja megérteni, amikor zokogva siránkozik!! Szegény özvegy asszony vagyok — mondja —, hat apró gyermekemmel, dolgozom reggeltől estig, hogy megélhessünk. Szegénységem nem keserít el, mert tudom, a megélhetés mindenkinek nehéz, de a lakásom az már családromboló együtt betegedéssé tesz.

Megkérem, nem mutatná-e meg szerény hajlékát? Szívesen beutaznék. Együtt megyünk a kihalt utcákon, a külváros hepehupás, sáros kövezetén. Egy lehetetlen utcába érünk. Világítás nincs, kövezet, gyalogjáró a mesék birodalmába tartozik. Végre célnál vagyunk. A sötét estében rozoga kapu körvonalai tűnnek fel előttem. Belépünk. A konyhán keresztül, szobának nevezett, földes, egészségtelen oduba érünk. Körülnézek... A szoba két méter széles, három lépés hosszú, két méter magas, egészségtelen, vizes, embernek nem való, bacillus-fészék. A falon valóságos csatornák, az előző napi esőzéstől. Itt él a szegény özvegy asszony halodmagával, a kultúra nagyobb dicsőségére! Volt már a lakáshivatalnál is az özvegy, de hiába, mert a „mérnöki és tisztí orvosi vizsgálat szerint a lakás közegészségügyi szempontból nem kifogásolható”. Tudjuk nagyon jól, hogy lakáshiány van, tudjuk azt is, hogy egy lakás többet ér száz lakásrendeletnél, azt is tudjuk, hogy az arra illetékes tényezők eleget tettek azon rendeleteknek, mely kimondja, hogy mindazok, akiknek itt tartózkodása nem közérdek, kitelepíttessenek, de nem tudjuk azt, nincsenek-e mégis városunkban olyanok, akik talán fityeg hányva mindenféle rendeletnek, mégis itt tartózkodnak? Bizony, bizony tenni kellene valamit! Mondjuk, ha a családfenntartók, az özvegyek miatt nem is, — talán a gyermekek miatt!

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Zita királyné Spanyolországba költözik.

Páris, ápr. 29.

Havas-ügynökség jelenti Funchalból: Hir szerint Zita királyné és családja a spanyol király meghívására legközelebb átköltözik Spanyolországba.

Belga munkások az elpusztult francia kerületekben.

Berlin, ápr. 29.

Franciaország elpusztított kerületeiben 10.000 belga munkást alkalmaztak.

Kommunista tüntetések Tuniszban.

Berlin, ápr. 29.

Párisi lapok jelentése szerint Mille-raud elnök tuniszi útja folyamán kommunista zavargások voltak. A rendőrség letartóztatott egy lapszerkesztőt, továbbá egy tanítót és egy vasuti titkárt.

Francia megjegyzések Lloyd George beszédére.

Berlin, ápr. 29.

Lloyd George beszédével kapcsolatban a Temps a következőket írja: Lloyd George beszéde úgy hangzik, mint valami vészkiáltás. Lloyd George maga írta alá a versaillesi szerződést, mégis azt hiszi, hogy a szerződés igazságtalan, ha ezt hiszi, akkor minek járult hozzá.

Nem lesznek büntető rendszabályok a jóvátétel miatt?

Bécs, ápr. 29.

A Neue Freie Presse tudósítója megbízható forrásból arról értesül, hogy Lloyd George elejtette azt a követelést, hogy a versaillesi szerződést aláíró hatalmak értekezletre üljenek össze a büntető rendszabályok kérdésében.

A magyar külügyminiszter és az osztrák kancellár találkozása.

Génuva, ápr. 29.

Schober osztrák szövetségi kancellár tegnapi délután meglátogatta Bánffy Miklós gróf magyar külügyminisztert.

„Csonka Magyarország — nem ország.
Egész Magyarország — mennyország!”

Szent Márk

napján az ősi magyar szokáshoz híven szerte a parányi országban könyörgő körmenetben vonultak a róm. kath. egyház hívei a zöldelő buzavetésekhöz, az Ég áldását kérve a föld gyümölcsére. De vajjon a kegyelmes Ég sztyónta-e a magyar bűnök súlyos kárpitját, mely eddig oly sötéten takarta a láthatárt, vajjon meghallgatta-e a könyörgő szolozsmákat? Vajjon lesz-e áldás a föld sarjadó vetésén, lesz-e békeség, hogy azt csűrbe is tudjuk takarni, lesz-e nyugalom, hogy mindazt élvezni is tudjuk, mit súlyos munka árán számunkra nyújt a föld?

A világ forr, miként az olvadásban vajudó érc s a kohómesterek, a nagy diplomaták ravasz taktikával keverik a salakot a nemesérccel és mi aggodalommal nézzük, mit fognak gyúrni, mit fognak formálni a hamis érc masszából.

A tapogatózások, a rosszindulatú taktikai fogások, az eredménytelen tanácskozások, a folytonos semmit nem érő konferenciák egy lépéssel sem viszik előbbre a forrongó világ sorát, a nyugalomhoz, a rendhez való visszatérését, a gazdasági élet lábraállását. Nem! mert a világ diplomatáit a kapzsiság, a telhetetlenség, a győzelembe vetett elbizakodottság elfogultan vakká tette. A kontármesterek, kik a forrongó világ túlhevített érckohóját körül állják, béke helyett háborút, megnyugvás helyett elégedetlenséget, jólét helyett nyomort teremtenek.

A legyőzött államok rettenetes gazdasági helyzete, szánandó pénzügyi vergődése — melyen a legverejtékesebb munka sem segíthet — nem tudja jobb belátásra bírni az elbizakodott győzőket. Ennek a rosszakaratú rövidlátásnak igen súlyos következményei lehetnek.

Itt áll előttünk, mint a genuai konferencia egy látható és nagyon gondolkozóba ejtő eredménye, a német-orosz békeszerződés. Ez a megértésen, őszinte és belátó engedékenységen alapuló szerződés négy év óta is a szerződések sokaságában az egyetlen komoly lépés a béke felé. Német- és Oroszország egy kézmozdulattal ledöntötte a győző államok által felállított szinte áttörhetetlennek hitt korlátokat, békejobbot nyújtva egymásnak, elkönnyítették, kiegyenlítették egyetlen tollvonással a háború és furdalmak „tartozik” és „követel” rovatát s a nemzetek teljes egyenjóságának elve alapján megteremtették a béke, a haladás egyedül helyes útját: a gazdasági kapcsolatot.

Itt áll a „győző” nagyhatalmasságok előtt a példa, de őket ez sem bírja jobb belátásra, ők újabb gonoszságokon török a fejüket, a kifosztások új fondorlatain, a jóvátételek minél komplikáltabb nemlein. Kétségbeesve kérdezzük: hova fog ez vezetni? ...

Ha az a sok munka, véres veríték, tudás és szorgalom, mely gazdag termést

akar kicsikarni a magyar anyaföldből, csak mind arra kell, hogy a „győzők” feneketlen zsebeit duzzassza, ha az isten-áldotta acélos magyar buza csak ellenünk testét táplálhatja, ha nekünk munkánk mellett csak nyomor és kifosztottság lesz a bérünk, akkor ... jobb, ha a Szent Márk-napi könyörgő zsolozsmákat nem hallgatta meg a kegyes Ég. D.

A mi nagygyűlésünk

1922. évi február hó 18-án Pápan

a Felsővárosi róm. kath. Olvasóköri nagytermében.

(Folytatás)

Gyarmat. Jelen volt Weinberger János titkár. Csak a házhelyek iránti kérelmet küldték be a Szövetség központjába.

Elnök: a kérelmet illetékes helyre juttattuk, várják be türelemmel, míg kérvényük dolgában valami érdemleges intézkedés történik s akkor közöljük velünk.

Gyömöre. Jelen volt Tóth István titkár. Közlegelő, házhely és földbérlet iránti kérelmeket beküldték a központba. Ez ideig semmi érdemleges intézkedés nem történt.

Elnök: Kérvényüket beadtuk az O. F. B.-hez, mely ennek alapján a 8466. sz. határozatával értesítette a járási gazdasági felügyelőt, hogy az eljárás megindítása, illetőleg lefolytathatása céljából szálljon ki 30 nap alatt Gyömörére. Hogy ez eddig nem történt meg, ennek oka, hogy a gazdasági felügyelők túl vannak a földreform folytán munkával halmozva. A Szövetség vezetője meg fogja ügyüket sürgetni s ha valami értesülést kapnak, közöljük azonnal a központtal. A kitűzendő tárgyalás idejéről értesítést várunk, hogy ott érdekeik képviselőiben megjelenhessünk.

Orszá. Jelen voltak Papp János, Herman Béla, Szántó Ferenc.

Előterjesztésükre elnök megadja a szükséges felvilágosítást.

Gyöngyösszentkereszt. Jelen volt Németh György elnök és előadja, hogy házhely, közlegelő és földbérlet iránt fordultak kérelemmel az O. F. B.-hez.

Elnök: Kérvényüket 1922 január 7-én adta be az országos ügyvezető elnök az O. F. B.-hez, mely azt a tárgyalás alapjául elfogadta. Ha bárminemű értesítést kapnak, azonnal közöljük a központtal.

Gulaháza. Jelen volt Terplán Antal. Előadja, hogy házhelyügyükben ítélet van.

Elnök: az előadottak alapján megadja a szükséges felvilágosítást.

Gyűrűs. Jelen voltak: Bekei Ferenc elnök és Gédek József titkár. Előadja, hogy közlegelő, házhely és földbérlet iránti kérelemmel fordultak az O. F. B.-hez.

Elnök: Házhelyügyekben 897,921. sz. alatt már ítélet hozott, várják be ennek fejlemé-

nyeit. Közlegelő és földbérlet iránti kérelmük az O. F. B.-nél most van tárgyalás alatt, ha valami végzést kapnak, értesítsék azonnal a központot.

Középiszáz. Jelen voltak Csel Lajos elnök és Durai Dezső. Előadja, hogy házhelyükben vették az O. F. B. 3345—5352 sz. végzését, fenntartják sérelmeiket a földbérlet és közlegelő tárgyában.

Elnök hosszabban fejtegeti, mi a teendő ebben a kérdésben és felhívja a jelenlevő kiküldötteket, hogy az előadottakat mielőbb írásban hocsássák a központ rendelkezésére.

Rábapordány. Jelen voltak Tóth József tanító, elnök, Visi János, Perlaki Ferenc. Tóth József előadja a község helyzetét, bőven indokolta kérelmük jogos és indokolt voltát.

Elnök közli az O. F. B. 8896. sz. határozatát, mely ezidőszereint a járási gazdasági felügyelőnél van s felkéri a kiküldötteket, hogy legyenek teljes bizalommal a Szövetség iránt, mely igaz ügyük érdekében az emberi lehetőség határain belül a törvény adta jognál fogva mindent el fog követni.

Hegyfalu. Jelen voltak Bokor János és Nagy Antal. Előadja, hogy földbérlet, házhely és közlegelő iránti kérelemmel fordultak az O. F. B.-hez.

Elnök közli, hogy Hegyfalu a többi jelenlevő községekkel szemben igen előnyös helyzetben van, mert az O. F. B. a szövetség központja által benyújtott kérvény alapján 401—8107. sz. határozatával kimondotta a község által igényelt birtokra a megváltási eljárás folyamatba tételét, ami röviden azt jelenti, hogy a község lakosságának jogos igényei kielégítést fognak nyerni.

Vadosfa. Jelen voltak Németh Pál titkár és Zsirai Dénes. Előadja, hogy földbérlet, házhely és közlegelő iránti kérelmet nyújtották be az O. F. B.-hez.

Dienes elnök: A vadostaiak szintén jól állanak, már legalább is közelebb a célhoz, mint sok más község, mert az O. F. B. 3196. és 5608. sz. végzésével folyamatba tette a kérelmezett birtokra a megváltási eljárást.

(Folyt. köv.)

létén, minő kívánság támasztható az állammal szemben adott helyzetben, minő nem — a kormány állandó érdemes és illetékes tárgyaló fél gyanánt veszi számba a KANSz.-t s nem tekinti „demagóg” alakulatnak.

Arra nézve, hogy a KANSz. egyedül az utolsó fél esztendő alatt nagy vonásokban mit végzett, ezeket a felvilágosításokat nyerte fővárosi tudósítónk:

Elsőbben is megteremtette egész csonkaországra kiterjedőleg a maga széles szervezettel, kapcsolatban a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetével. Ennek eredménye, hogy ma már meghaladja tagjainak száma a negyvenezretet. A kedvezményes túzifa- és szén-, valamint a ruha-, fehérnemű- és cipőellátás ügyét állandóan felszinen tartja s hogy a liszt minőségét sikerült feljavítani, jórészt szintén a szövetség tevékenységének tudható be. Gondoskodott a kedvezményes felszerelési cikkek elkészítése körül a magyar ipar megfelelő igénybevételéről is. A szövetkezet az Erzsébet kórházban öt ingyenes ágyhelyet járt ki állandó használatra a közalkalmazottak részére, amely ágyak költségeit a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezte fedezi. Ugyancsak ezzel az altruista intézménnyel karöltve vált lehetővé az az intézkedés, hogy az évi nyereségből egy millió K-t lehetett juttatni magyar közszolgálati alkalmazottak tanulósróban levő gyermekeinek segítésére. A KANSz. kezelésében levő fővárosi Chicagó-mozgóképtézem szintén tízezreket jövedelmez havonta a szövetség önzetlen céljainak. Segélykép havonta több ezer koronát fizet ki a KANSz. A délutáni órádiók felmérése, a közalkalmazottak lakásügyének kedvezőbb elbírálása, a konvenciók ételmiszerellátás rendszerezése, a tanárok és tanítók státusszerelmeinek orvoslása, a burgonyaelállítás tavaszatlanosága, a budakeszi szanatóriumban való bentlakások, a kedvezményes színházjegyek kieszéklése, a számvédségek munkájának könnyítése stb. stb. dolgában a szövetség jórészt igen eredményesen hatott közre.

Jelenleg — úgymond informátorunk — az altisztek ruhahegye és hadi pótdíja, továbbá a tisztviselői betegsegélyezési alapba való bevonása, végül a tisztviselői pragmatika előmunkálatai foglalkoztatják a KANSz.-ot, amely a reá rótt feladatoknak egész lélekkel és közmegelegedésre igyekszik megfelelni.

Minő pontokat ölel fel a háziipar reformja?

A kormány tervei a háziipar újjáalkotására.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Több ízben megemlékeztünk már azokról a tervekről, amelyekkel a kormány fel akarja frissíteni a háziipari foglalkozásokat és bele öhajtja kapcsolni a nemzeti termelés folyamatába. Most az alábbiakban fel fogjuk sorolni mindazokat a pontokat, amelyekre a reformtervek kiterjednek.

A kormány újító munkája ezek szerint kiterjedne a nyersanyag központi beszerzésére, kikészítésére és szétosztására, iskolák, tanfolyamok, műhelyek, munkatelepek és az otthoni munkások között; fonók, festőműhelyek (nővényfestés, stb.) felállítására által a különböző szinesítésre váró anyagok (fonal, bőryanag, stb.) versenyképes minőségű és áru termelésére, biztosítására, ezenkívül a termelvények piacának, lehetőleg kivitelének.

A termelés előmozdítására hatékonyan kell ellenőrizni, illetve megteremteni a rendszeres háziipari oktatást, meg kell szervezni a munkatelepeket és az otthon munkálkodók szerveze-

Negyvezerezer tagja van már a KANSz.-nak.

A szövetség nagyarányu tevékenysége a szociális szükségletek terén.

— Fővárosi munkatársunktól. —

A kommun utáni nemzeti felbuzdulásban egyre-másra termettek a különböző fajvédelmi és gazdasági célzatu tömörülések. Ezek között, mint ezt most már teljes tárgyalóssággal meg lehet állapítani, egyik leginkább életrevaló intézménnyé a Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége, röviden a „KANSz.” fejtett, amely

élén Kelety Dénes államtitkárral, az államvasutak elnökigazgatójával, felette élénk képviselői szerve lett a szinte elviselhetetlenül nehéz helyzetben sínylő közkalkalmazottaknak. Nincs az anyagi és kulturális segítésnek olyan tere, amelyen meg ne jelenne, egész erővel ne védelmeznék tagjai érdekeit s a kormánnyal szemben is minden kivívhatót ki ne vivna. Mint előttünk az elnökség egyik igen előkelő tagja elmondotta, a szövetség mintegy a kelesztő kovász szerepét játssza az állam és a közalkalmazottak kielégítése tekintetében. Viszont azonban abban is valóságos pótolhatatlan ez az intézmény, hogy komolyan mérlegelni és

tét. El kell látni ezeket mintákkal és mintalapokkal. Mindenesetre pedig úgy a munkaadóknak, mint az anyagbeszerzés forrásainak és a munkaalkalmaknak központi nyilvántartásba kell összefoglalniuk. Az oktatásnak mindenesetre igazodnia kell a kulturális és gazdasági célokhoz. Ennek érdekében át kell dolgozni a kézimunka és kézügyesítő gyakorlatok tantervét is. Szükséges, hogy megfelelő kézimunkatanítónöket képeztesen ki a kormány s azt is megfontolás tárgyává tesszik, hogy a jövőre nézve kézimunkatanítónök képzését egybe legyen-e kapcsolva a rajztanítónök képzésével. Elengedhetetlen még, hogy a kézimunkatanítók ellenőrzése szakemberek kezébe legyen leftve.

Nagy fontossága van annak, hogy a munkatelepeket éppen úgy megszervezzék, mint az otthon munkálkodókat. Ezenkívül ezeket a telepeket összekapcsolják iskolákkal, szövetkezetekkel és a nemzeti irányú intézményekkel. (MANSZ.-el, MOVE.-vel, Turán Szövetséggel, nőegyletekkel, stb.) Szoros összefüggésben kell lenniük ezenkívül a vidéki háziipari állomásoknak a központi anyagellátó és értékesítő szervvel. A munkálkodókról és telepekről központi nyilvántartást kell összeállítani. Állandó statisztikákat fognak készíteni a mindenkor nyersanyag-szükségletéről, a munkateljesítményről és a forgalomról.

A háziipari termékek értékesítése körül a kormány fel akarja használni minden nemzeti értékű gazdasági és társadalmi egyesülés erejét. Így számbajönnek a Hangya, a Háziipari Szövetség, az Orsó-Rokka, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége, a MOVE, a Turán, stb. A szükséges forgatókének hitelezésére, előlegezésére, a bizományi és bankügyletek lebonyolítására az OKH és a Postatakarék volna felhasználandó. Ezenkívül gondoskodnának természetesen megrendelések gyűjtéséről és a kereskedelmi ellátásról is. Amennyiben pedig a háziipari termékek forgalma megkivánja, úgy azoknak külföldi propagálására és ismertetésére is lépések történnének.

A tejtermelő gazdák gyűlése.

A tejkereskedők szervezkedése. — Panaszok a tejárak maximálására miatt. — Tejszövetkezeti központ létesítése.

Az OMGE tejjgazdasági bizottságának legutóbbi gyűlése azzal az érdekes kérdéssel foglalkozott, hogy milyen álláspontot foglaljanak el a gazdák azzal az új szervezettel szemben, amelyet a tejkereskedők és tejparosok létesítettek "Országos Tejjgazdasági Szövetség" címmel. E kérdésről nagy vita fejlődött ki. A felszólaló gazdák nagy része elítélte, hogy az érdekeltségek a gazdákat befejezett tények elé állították egy országosnak nevezett alakulat létesítésével, amelyben azonban a gazdák helyet nem foglalnak és annak alapszabályai eleve úgy vannak elkészítve, hogy a gazdák abban jelentőségüknek megfelelő szerepet nem is tölthetnek be. Nem kifogásolták, hogy a tejkereskedők és tejparosok érdekeik megvédésére szervezkednek, de azt kívánták, hogy az új egyesülés a tartalmának megfelelő címmel is működjen. Többen annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy az új alakulás tulajdonképpen célja a tejkereskedők tömörítése (kartellba lépése) a gazdákkal szemben, ezeknek tehát nem támogatniuk kell az új alakulást, hanem velük szemben fokozottan tömörülni a küzdelemre.

A bizottság azután a gazdák köréből nagy számban beérkező azon panaszokat tárgyalta, hogy egyes vidéki városokban a hatóságok még mindig maximálják a tejárakat, pedig a kormány-

rendelet már majd egy éve teljesen szabaddá tette a tejforgalmat. Budapesten is egyes fővárosi hatóságok beleavatkoznak a tejárak alakulásába és az általuk jóvá nem hagyott árakat túllépő kereskedőket feljelentik. A bizottság fel fogja kérni a kormányt, hogy a tej forgalmát kimondó határozatának szerezzen teljes eréllyel érvényt és a jelenlegi visszás jelenségeket szüntesse meg.

Szóvá tették azt a lehetetlen állapotot is, hogy jelenleg Budapesten a termelőknek nem szabad közvetlenül a fogyasztóknak eladni a tejtiket, hanem kénytelenek valamely tejjáallat utján forgalomba hozni.

Végül örömmel vette tudomásul az OMGE tejjgazdasági bizottsága, hogy a földmivélsügyi miniszterium a tejszövetkezetek irányítására és támogatására hivatott, már régóta sürgetett központi szerv felállítására érdekében a megfelelő lépéseket megtette és hogy a gazdasági társadalmi testületek, a szövetkezeti központok és egyéb altruista alakulatok támogatása mellett komoly kilátás van annak mielőbbi létrehozására.

Egy nagy jövőjű magyar találmány.

Papirgyártás kukoricaszáróból.

Istvánffy Gyula műegyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, az Akadémia III. szakosztályának mai ülésén székfoglaló előadás keretében korszakos új magyar találmányról számolt be. A találmány, amely Dörner Béla máv. főfelügyelőnek és a tudós előadónak szabadalma, a papirgyártásnak egy új, még pedig az eddigénél jóval olcsóbb és gazdaságosabb módjára vonatkozik. A papir alapanyagát, a cellulózt, jelenleg fenyőfából állítják elő. A papirgyártás hihetetlen föllendülésével a fenyőpusztítás is óriási méreteket öltött és a fenyvesek gyérülése következtében a cellulóze természetesen egyre drágult. Világszerte foglalkoztak a tudósok azzal a problémával, minő más anyagot lehetne a cellulóze gyártásánál fölhasználni.

A probléma teljes és tökéletes megoldása a magyar fölhalálói zsenialitást dicséri. Az új eljárás a kukorica szárát dolgozza föl. A kukorica szárával eddig is kísérleteztek, de az eljárások nem voltak gazdaságosak. Az új magyar eljárás leküzdötte ezt a nehézséget, mert kitűnően értékesíthető melléktermékeket biztosít. Az új eljárással átlagban 40 százalék cellulózet, 40 százalék állati takarmányul szolgáló szörpöt és 5 százalék műtrágyát nyernek.

Az előadó a történeti előzmények ismertetése után részletesen taglalta az új eljárás biológiai oldalát, majd érintette a találmány nemzetgazdasági hasznát is. Magyarország ma a papir tekintetében jóformán teljesen a külföldi behozatalra van utalva. A múlt évben 14.033 tonna nyomópapírost hoztunk be. Istvánffy számításai szerint a Magyarországon termelt kukorica szárának egyhatvanad részéből az egész behozatalt teljesen fedezni lehetett volna.

Ez annyit jelent, hogy egyetlen modern méretű papírosgyár, mely új eljárás szerint dolgozik, a teljes behozatalt szükséglet előállította volna, amellel ugyanolyan mennyiségű, tehát évi 14.000 tonnányi kukoricaszörpöt is juttathatót volna a magyar mezőgazdaságnak az 1700 tonnát kitevő műtrágyán kívül. A találmánynak jelentőségét fokozza, hogy a kukoricát a mezőgazdaság évről-évre újszólóval változatlan mennyiségben termeli az egész világon. A találmány gyakorlati kipróbálása is megtörtént már és a gyártási kísérletek kitűnő eredménnyel jártak.

Nem lesz cukorhiány.

— Paul cukorközponti igazgató nyilatkozata. —

A cukorellátás jelenlegi helyzetére és kilátásaira nézve budapesti tudósítónk felvilágosítást kért Paul Páltól, az országos cukorbizottság igazgatójától, aki a következőket mondotta:

— Az ellátás ez idő szerint minden baj nélkül történik. A gyártási kampány viszonylag kitűnően sikerült és a hazai szükségletet teljesen fedezi is a mennyiség, mely a hazai üzemből kerül piacra. Külföldi termés behozatala már csak ezért sem szükséges. Sok beszéd esett mostanában az árak emeléséről. Egyes hírforrások azt hangoztatták — úgymond az igazgató —, hogy a kormány az emeléssel semmi egyebet nem akart, mint hogy busás hasznót kívánt juttatni a cukorkartell zsebébe.

Kijelentetem, hogy az illetékeket semmi egyéb ok nem irányította, mint hogy a korona mindinkább fokozódó romlásával továbbra is egyensúlyossá akarta tenni a belföldi cukrot a cseh, az osztrák stb. cukorral szemben. A drágulás egyébként nem volt annyira rendkívüli, mely különösebb okot adott volna az elkezeredett ellenzékeskedésre. Az igazi „felár“-at a kincstári részesedés teszi, erről azonban az állam súlyos helyzetére való tekintettel nem mondhat le.

Megemlítetük az igazgató előtt, hogy a drágulás ellenére még mindig előfordul olyan eset, amikor a kereskedések, illetve a nagykereskedők visszatartják a cukrot, nem elégtük ki a keresletet. Paul Pál igazgató megállapította, hogy ez teljesen jogtalan, de egyébként is indokolatlan eljárás, mert újabb áremelés csak abban az esetben lenne lehetséges, ha a magyar korona tovább is lényegesen zuhanna, amit aligha lehet elképzelni. A miniszterium az új cukorárakat úgy állapította meg, hogy bizonyos ingadozás lehetőségét jobbra is, balra is figyelembe vette. Ha tehát a kereskedők visszatartják a cukrot, forduljanak az érintettek panaszukkal a közéletmezési hatóságokhoz és elégtételt kapnak.

A cukorbizottság — végezte felvilágosítását Paul igazgató — egyébként folytatja fel-számoló munkáját.

LEGÚJABB.

Oroszország békés hajlandósága.

Berlin, ápr. 29.

A Wolf-ügynökség jelentése szerint az orosz Rakovszky tegnap este kijelentette, hogy Oroszország hajlandó elismerni háborus kötelezettségeit 1917-ig, még pedig teljes mértékben. Rakovszky továbbá közölte, hogy vissza fogják állítani Oroszországban a külföldiek örökösödési jogát, azokat a külföldieket pedig, akiknek ez előtt Oroszországban birtokuk volt, vagy a haszonélvezet visszaadásával, vagy pedig a részvénytársaságban biztosított szerződésekkel kártalanítják. Rakovszky végül kijelentette, hogy Oroszország kész hozzájárulni a világbéke-egyezményhez, de csak abban az esetben, ha őt de jure elismerik.

Hornyolt cementcserép
kapható

KUNT TESTVÉREK
épitőmestereknél PÁPA, Kertsor-utca 27.

HIREK.

— **A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének ünnepe.** Fényesen sikerült ünnepséget rendezett f. hó 27-én a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének pápai helyi csoportja. Az ünnepségen megjelent Tormay Cecília, a Szövetség megalapítója, illetve elnöke, a nagynevű írónő is, Horváth Gézáné, a Prot. Országos Népszövetség alelnöke, Fáy Aladár államtitkár neje és Kiss Károly titkár kíséretében. A nagy hozzájárulással összeállított program első pontja a városháza nagytermében megtartott gyűlés volt, mely alkalommal a természetzsufolásig megtöltötte az érdeklődő közönség. Gamerra Alberta bárónő megnyitó beszéde és Pongrácz Józsefné titkári beszámolója után Tormay Cecília emelkedett szólásra és magasan szárnyaló, költői lendületekben gazdag beszédében buzdított összetartásra, vázolván a Szövetség feladatát, melynek egyedüli célja az integra Hungaria. Felszólalt még Horváth Gézáné és a városok kiküldöttei. A gyűlés a Himnusz elénekülésével ért véget. Este 7 órai kezdettel a helyi csoport vezetősége zeneestélyt rendezett a vendégek tiszteletére a Griffben, utána pedig kedélyes társasvacsera fejezte be a Szövetség ünnepét.

— **Mit fizetnek egy hold szőlőért?** Az ingatlan iránti érdeklődés az egész országban igen megélénkült az utóbbi időben. A gazdák igyekeznek pénzüket ingatlanban elhelyezni. Leginkább a szőlőbirtokokat keresik és a főbb szőlőtermelő vidékeken olyan nagy a kereslet, hogy már alig akad eladó birtok. A vásárlók minden képzeltet irt megfizetnek, úgy, hogy egyes helyeken egy hold szőlőnek az ára eddig sohasem sejtett magasságba szökött. Egyes vidékeken, mint például Pécsent, gyenge minőségű, alig betelepített szőlők kis holdja után 200.000 koronánál is többet fizetnek. Kecskemét vidékén a homoki szőlők ára elérte a 150.000 koronás átlagárt holdanként.

— **Megindul a Győr-Szombathely közötti gyorsvonat.** A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint a Budapest keleti pályaudvar—Győr—Sopron között közlekedő gyorsvonatpár forgalmát május 1-től kezdve a Győr—szombathelyi vonalra is kiterjesztik. Indulás Budapest keleti pályaudvarról 17 óra 15 perckor, érkezés Szombathelyre 23 óra 55 perckor. Indulás Szombathelyről 4 óra 45 perckor, érkezés Budapest keleti pályaudvarra 11 óra 30 perckor.

— **Egy menekült tanár tragikus halála.** Székesfehérvárról jelentik: Proháb István volt főhadnagy, aki a háború előtt Nagyváradon tanároskodott, a megszállás következtében Székesfehérvárra menekült. Itt előbb a nemzeti hadseregnél teljesített szolgálatot, majd az államrendőrség szolgálatába állott, mint próbaidős közrendőr. Két héttel ezelőtt az elmebaj tünetei mutatkoztak rajta, mire kórházba szállították, ahol most meghalt. Mivel egyetlen hozzátartozóját sem sikerült felkutatni, közkiadásra temetik el.

— **Orosz alattvalók hazaszállítása.** A magyar kormány május első napjaiban zárt száhitványban elszállítja azokat a volt orosz hadifoglyokat és orosz alattvalókat, akik hazájukba visszatérni kívánnak. Ez lesz az utolsó alkalom, hogy fentnevezettek államköltségen térhessnek haza. Azok az oroszok, akik így hazájukba visszatérni kívánnak, személyazonossági okmányaik fölmutatása mellett legkésőbb május 1-én jelentkezzenek a budapesti toloncházban.

— **A bécsi marhavásár árai.** A bécsi marhavásárra 2666 darabot hajtottak fel, miből 1091 hízó és 344 kicsontozásra szánt volt magyarországi eredetű. Az ökör 1050—700, kivételesen 1800, bika 1000—500, tehén 1000—500, kicsontozásra szánt 620—1000 osztrák korona volt elősúlyban kilónként. Eladatlanul 139 darab maradt. A vásár irányzata élénken javult kilónként.

— **4400 korona egy kiló hus Bécsben.** Bécsből jelentik: A tegnapi huspiacon az árak kilogrammonként 500—600 koronával emelkedtek, úgy hogy a marhahusfélék 3000—4400 koronába kerültek kilogrammonként.

Színház.

Április 27., **csütörtök.** A „40 éves asszony” egy megrázóan erős vonásokkal megrajzolt darab, az asszony, a szerelmes, talán bünyösen szerelmes asszony életéből. Új a felfogás, új a kidolgozás, modern a keret, melyben leperreg, de a mese az régi, ott volt már babyloniai, az assiri, római, görög asszonyok lelkében, ott van ma is millió és millió „40 éves asszony” lelkében, ott forr, ott épszt, hol nyíltan, hol titokban, de ott van. Olyan, mint a fogzás, melyen át kell esni, szerencsésen, vagy tragikus bukás formájában. A francia szerzők csodálatosan ismerik a „40 éves asszony” lelkét, azét az asszonyét, ki az általános felfogás szerint „bűnös a szerelmében”. A címszerepet Zöldi Elza játszotta mélyen átértett játékkal, alapos tanulmányra válló gondnával, pathetikus hűvel és lenyűgöző realitással. Egyes jelenetei — különösen, hol veszni indul a szerelméért oly görcsösen küzd — szinte drámai tökéletességűek voltak. Kár, hogy heve néhol elragadta és így túlzásba esett, mely hódító sikerét kissé lerontotta. Izabella szerepében Csáky Paula nyújtott igen jó alakítást, növelvén eddigi értékes sikereit. Démelin Mauric szerepében Falusy remekelt, a teljes színész legjobb kvalitásait vívén művészi alakításába. Leslők, élvizűtők gyönyörű színes mozdulatait, fejlett mimikáját, valóságos legkigyönyör volt szavait hallani. A quartettbe pompásan illeszkedett mint negyedik Mezey Dénes, ki jól kidolgozva oldotta meg nehéz feladatát.

Helyszűke miatt a péntek, szombati előadásról a legközelebbi számunkban hozunk referátát.

—es.

Tőzsde.

Zürichi nyitás.

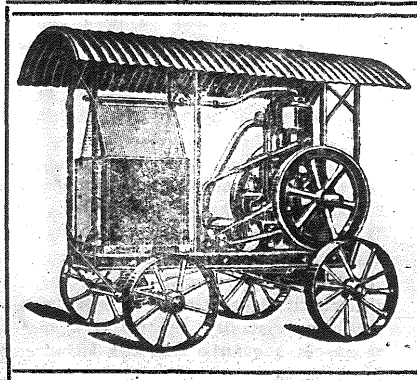
Berlin: 179.	Milánó: 27—
Hollandia: 196 $\frac{1}{2}$.	Pága: 992 $\frac{1}{2}$.
Newyork: 514.	Budapest: 067.
London: 2276.	Zágráb: 170.
Páris: 47—	Varsó: 013.
Bécs: 006 $\frac{1}{2}$.	

Osztrák bélyegzett: 006 $\frac{1}{2}$.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsilavay Sándor.

Papa, 1922 Főiskolai könyvnyomda.

ELADÓ HÁZ. Bekölözhető 4 szobás, adómentes, modern családi ház, gyümölcsös kerttel szabadkézből eladó. Cim a kiadóhivatalban.

ELADÓ IRÓASZTAL. Egy majdnem teljesen új, finom kivitelű *hafiókos íróasztal* eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Egy fűszerkereskedés berendezéssel együtt eladó.

Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

800 mm.-es gyűrűs csapággyas

eséplőgép

(Hoffher-Schranz gyártmány)

8 lóerős motorral eladó.

Gombás Pál Pápa,

Veszprémi-út 6.

Fajtiszta him 3 $\frac{1}{2}$ hónapos farkas- (rendőr-) kutyakölyök eladó.

Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

HÁZ-ELADÁS

A Korona-utca 4. sz. sarokház,

amely úgy ipari célokra (kovács- vagy bognárműhelynek stb.), mint üzleti célokra (szatócs- vagy péküzletnek stb.) és tágas udvarával gazdálkodási célra is igen alkalmas,

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad *Selinko Manó* Rákóczi-utca 13. szám alatt.

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ INTÉZET Rt.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad olcsó díjtételekkel és kedvező feltételekkel tűzbiztosításokat, jégbiztosításokat, betőréses-lopás biztosításokat, élet- és népbiztosításokat.

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelősség mellett vesz át.

Igazgatóság:

Budapest, IV., Fővám-tér 2., félelem.

Főkirendeltségi székhelyek: Budapest, Győr, Békéscsaba, Kézdivásárhely, Szombathely, Sopron, Székesfehérvár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyíregyháza, Eger, Cegléd, Kecskemét és Pápa.

Hoffher-Schranz Clayton-Schuttleworth kerületi vezérképviselete.

Raktárról szállítok:

Gőzgépet	Szivógázmotort	Gépsziját
Darálót	Benzinmotort	Gépolaját
Mérleget	Villanymotort	Ponyvát
Benzint	Hengerszékét	Gyantát.
	Klingerit	

HÜTTER VILMOS

Telefon 121. sz. PÁPA Fő-tér 17. sz.

„Lister” angol motorok magyarországi képviselete.